

Nr 355.

Av herr **Wiberg**, *angående bestämmelser om ersättning för parts kostnader i mål och i ansökningsärenden, som handläggas av förvaltningsdomstol eller annan offentlig myndighet.*

I civilprocess gäller den huvudregeln, att förlorande part skall ersätta vinnande part hans rättegångskostnader. Beträffande ersättning för rättegångskostnader åt tilltalad i brottmål gäller, att den som frikännes i viss omfattning av statsmedel kan erhålla ersättning för sina kostnader. Jämför rättegångsbalken, 31 kap. 2 §.

Slutligen finnes det en stor kategori av rättsliga tvister eller ärenden, där huvudregeln är, att enskild part, som vunnit bifall för sin talan, över huvud taget icke erhåller ersättning för kostnader, som han haft för att kunna hävda sin rätt, nämligen de mål och ärenden, som handläggas av offentliga myndigheter och olika förvaltningsdomstolar. Endast i några få undantagsfall, t. ex. i fattigvårdslagen (§ 81, mom. 1) och barnavårdslagen (§ 84, mom. 1), hava stadganden införts, att rättegångskostnader i vissa fall skola ersättas.

Då under senare år utvecklingen i icke ringa utsträckning gått i riktning mot att icke i lagstiftningen uppställa objektiva regler utan att i stället hänskjuta avgöranden till Kungl. Maj:ts eller någon annan myndighets subjektiva beprövande, har antalet mål och ärenden, som avgöras i administrativ ordning, alltmer ökats. Det är att märka, att detta för allmänheten kommit att medföra åtskillig olägenhet. Härtill kommer, att flera av de senare årens många nya lagar äro mycket komplicerade och invecklade. Ofta är lagtexten så svårbegriplig, att även den mest tränade jurist måste noggrant studera densamma, innan vederbörande ens får en bild av vad som åsyftas. Hela systemet av förvaltningsrättsliga lagar och förordningar är i stort sett så komplicerat, att mycket ofta fackmän måste anlitas, antingen det gäller överklaganden till prövningsnämnden, kammarrätten eller annat eller ansökningar till Kungl. Maj:t eller annan myndighet. Menige man åsamkas också numera på detta sätt kostnader av helt annan omfattning än vad fallet var tidigare. Denna utveckling har givetvis kommit att mest kännbart drabba dem, som ekonomiskt äro sämst ställda. Säkerligen hör det ej heller till undantagsfallen, att just denna kategori medborgare av ekonomiska skäl ser sig ur stånd att utföra sin talan. I ett demokratiskt samhälle måste man sträva efter en sådan ordning, att medborgarnas ekonomi icke blir av-

görande för deras möjligheter att hävda sin rätt. Det finnes grundad anledning att underkasta detta för så oändligt många människor betydelsefulla problem en prövning.

Under hänvisning till vad sålunda anförts föreslås härmed,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om en utredning angående utfärdandet av bestämmelser om ersättning för parts kostnader i mål och i ansökningsärenden, som handläggas av förvaltningsdomstol eller annan offentlig myndighet.

Stockholm den 21 januari 1948.

Åke Wiberg.
